

MOKYKLA, PUOSELĖJANTI TRADICINES VERTYBES

Judita Stankutė

Su Plungės vyskupo Motiejaus Valančiaus pradinės mokyklos direktorės pavaduotoja ugdymui, tikybos mokytoja metodininke Danguole Alčiauskiene kalbasi žurnalo redakcinės kolegijos narė Judita Stankutė. Mokykla įkurta 1995 m. lapkričio mėn. rajono tarybos sprendimu. 2001–2002 m. m. mokykla išaugo į 8 komplektų mokymo įstaigą su 177 mokiniais. 2002–2003 m. m. jau buvo 9, o nuo 2003–2004 m. m. mokykla kasmet turi 10 klasių komplektų, mokosi 190–200 mokinių.

Danguolė Alčiauskiene, Plungės vyskupo Motiejaus Valančiaus pradinės mokyklos direktorės pavaduotoja ugdymui, tikybos mokytoja metodininke. 2005 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto religijos studijas, pavaduotoja dirba trečius metus. Ji yra atnaujinto ugdymo turinio konsultantė, studijuoja Klaipėdos universiteto magistrantūroje.

Trumpai pristatykite mokyklą, kurioje dirbate.

1995 m. rajono tarybos sprendimu nutarta Plungėje įsteigti katalikiškos krypties mokyklą. Jau 1996 m. pradėjo veikti būsimos mokyklos pirmoji, o 1997 m. – ir antroji klasė, kurios glaudėsi parapijos namuose. Oficialus mokyklos atidarymas įvyko 2000 m. rugsėjo 1 d. Veiklą naujose patalpose pradėjome su 6 klasių komplektais. 2008–2009 m. m. metais veikia 9 klasių komplektai, mokosi 163 mokiniai. Nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. prijungiamos „Saulės“ gimnazijos pradinės klasės, mokykla keičia pavadinimą į Plungės vysk. M. Valančiaus pradinę mokyklą ir „Saulės“ pradinio ugdymo skyrių.

Į mokyklą Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimu integruojami vaikai, turintys judesio ir padėties sutrikimų. Mokyklos misiją galima išreikšti E. Bloch žodžiais: „Kiekvienam žmogui slypi kitas žmogus, kuris dar neišskleidė savo sparnų“.

Kokioms vertybėms teikiate pirmenybę mokyklos ugdymo procese?

Pirmiausia tai pagarba vaikui, kiekvieno vaiko ypatingo, nepakartojamo tapatumo pripažinimas. Tikime, kad bendruomenėje atsiskleidžia žmogaus pašaukimo esmė. Mokykloje vykdoma tęstinė kryptingo vertybinio ugdymo programa „Tautinio ir religinio ugdymo sąsajos, formuojant mokinių vertybines orientacijas“.

Kiekvieno mokslo metų mėnesio ugdymo turinys parengtas dviem kryptimis:

1. Konkretios vertybės formavimas, kuris vykdomas:

- per mokomuosius dalykus;
- per klasės valandėles;
- popamokinėje veikloje;
- šeimose.

Pasirinktąją vertybę galime diegti ir per matematiką, ir per gimtąją kalbą, ir per pasaulio pažinimą. Šis diegimas, žinoma, neturi būti nei pompastiškas, nei pritemptas.

2. Tautinių, kalendorinių, religinių švenčių šventimas bendruomenėje.

Mokslo metų pradžioje prie šio projekto derinami klasių vadovų darbo planai. Programos turinio dalis grindžiama mokyklos tradicijomis, apie bendrus renginius pažymima atitinkamame klasės dienyno skyriuje. Prie projekto stengiamasi priderinti ir tėvų švietimo temas, siekiant padėti jauniems tėvams suvokti, kokia svarbi vertybė yra šeima, sugrąžinti į ją senuosius papročius, religinių ir tautinių švenčių tradicijas. Tautinio ir religinio ugdymo sąsajos, formuojant mokinių vertybines orientacijas vyksta visus mokslo metus. Pavyzdžiui, nuo pat mokyklos veiklos pradžios kiekvieną spalio mėnesį skiriame pagarbai gyvybei, gailesčiui ir atjautai. Suvokdami kitų žmonių jausmus, mintis ir išgyvenimus, mes solidarizuojamės su jais ir norime padėti nelaimėje. Mokome vaikus rūpintis savo mažaisiais augintiniais, mokomės juos globoti. Vyksta vaikų mėgstama gyvūnėlių šventė, kai į mokyklą renkasi vaikai su savo augintiniais, džiaugiamės Angelų sargų švente, Švento Pranciškaus diena – gyvybės diena, apdovanojami geriausių rašinių ir piešinių autoriai. Ir tai tik vieno mėnesio veikla.

Kodėl tėveliai renkasi Jūsų mokyklą?

Pirma, tai šiuolaikiška pradinė mokykla, kur vaikai mokosi atskirai nuo vyresniųjų mokinių. Dažnai tėvai nurodo, kad mūsų mokyklą pasirinko dėl saugumo. Antra, mokykloje didelį dėmesį skiriame bendruomenės narių bendradarbiavimo aspektui: vykdoma projektinė veikla, stiprūs ryšiai su socialiniais partneriais, veikia Tėvų mokykla. Ir trečia, kaip jau minėjau, mokykloje palaikomos tautinio ir religinio ugdymo sąsajos, formuojant mokinių vertybines orientacijas.

Nuo šių mokslo metų Lietuvos mokyklose pradedamos įgyvendinti atnaujintos mokymo programos. Kaip vertinate šias programas ir kaip Jūsų mokykloje pasiruošta jų įgyvendinimui?

Mūsų mokykloje jau 2008 m. trys mokytojos dirbome pagal atnaujinto turinio pradinio ugdymo pogramą, todėl drąsiau pasitinkame rugsėjo mėnesį. Smagu, kad mūsų pastangos buvo įvertintos – skirti nešiojamieji kompiuteriai. Kadangi esu atnaujinto ugdymo turinio konsultantė, tenka dažnai su mokytojais kalbėtis apie pasiruošimą dirbti pagal atnaujintas programas. Ryškėja mokytojų noras gauti individualią konsultaciją, patarimų planuojant, formuluojant uždavinius. Mokykloje organizavome seminarus, atnaujintas programas nagrinėjome ir aptarėme metodiniame ratelyje. Vis dar kyla klausimų, tačiau darbo metu tikimės juos išspręsti. Keistis nėra lengva, bet norint atitikti visuomenės poreikius reikia žengti į priekį.

Nuo 2009 metų pradžios savivaldybė mokinių maitinimo paslaugos teikimą perdavė į privačias rankas. Ar mokyklos vadovybei darbo sumažėjo?

Taip, tikrai darbo sumažėjo. Tiesa, liko priežiūra ir atsakomybė, kad viskas vyktų sklandžiai.

Gal galėtumėte įvardyti dar kokias funkcijas, kurios nepriklausytų mokyklos vadovams, bet tenka jas vykdyti?

Sunku pasakyti, kas vadovui nepriklauso... Darome viską, ko reikalauja esama situacija.

Lietuvoje vyksta mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija. Koks Jūsų požiūris į šį vykstantį procesą? Ką siūlytumėte keisti?

Atestacija reikalinga – negalima užmigti ant laurų. Tačiau reikalinga aiški ir paprasta tvarka, kad būtų lengvai suprantama, bet kartu ir įpareigojanti kasmet judėti pirmyn. Atestacija turi būti ne popierių šūsnies tvarkymas, o kasdieninės veiklos įvertinimas.

Koks Jūsų požiūris į švietimo kaitą?

Besikeičiantis gyvenimas reikalauja, kad keistųsi ir mokykla. Nauji moksliniai, psichologiniai, pedagoginiai tyrimų rezultatai reikalauja perorientuoti mokyklos veiklą nuo žinių perteikimo link pagalbos kiekvienam vaikui išsiugdyti svarbiausias gebėjimus bei vertybines nuostatas, padėsiančias ateityje susirasti savo vietą kintančiame pasaulyje ir būti laimingam. Ugdymas pagal šiandieninius reikalavimus yra kūrybinis procesas. Didelė atsakomybė tenka mokytojui. Tik kūrybiškas mokytojas gali išugdyti laisvą, savarankišką mokinio asmenybę, pasižyminčią ryškia individualybe ir socialiniu aktyvumu.

Jūsų mokykloje integruoti vaikai, turintys specialiųjų poreikių. Papasakokite, kaip Jūs dirbate su jais, kokios problemos iškyla?

Mokykloje ugdymo procesas diferencijuojamas, ugdymo uždaviniai ir metodai derinami prie individualių mokinių poreikių. Specialioji ugdymo komisija teikia reguliarią pagalbą pedagogams, mokiniams ir tėvams. Sistemingai fiksuojami spec. poreikių mokinių ugdymosi pasiekimai bei pažanga. Jų pagrindu formuluojami konkretūs šių mokinių ugdymo(si) tikslai ir uždaviniai. Į pagalbą ateina specialioji pedagogė ir logopedė. Heterogeninėje bendruomenėje veikiant skirtingų galimybių turintiems mokiniams, ugdomas asmeninės laisvės ribų pajautimas, stengiamasi sudaryti natūralias sąlygas suprasti kitų žmonių poreikius, derinti prie jų savuosius. Ribotų veiklos galimybių turintys mokiniai išmoka įvertinti realias savo galimybes ir ieškoti jiems prieinamos veiklos srities, aktyvinamas jų socializacijos procesas. Normaliai besivystantys moksleiviai, turėdami progą kasdienybėje pažinti neįgalumo situacijoje esančius žmones, perpranta jų vidinį pasaulį, įvertina žmoniškąsias savybes, mokosi racionalios pagalbos. Galime pasidžiaugti, kad mokykloje dirba dvi mokytojų padėjėjos, kurios pasiruošusios padėti specialiųjų poreikių vaikams. Tačiau mokytojoms dar trūksta metodikos, kaip dirbti su įvairiais ugdymo poreikiais išsiskiriančiais mokiniais. Kiekvieną rugsėjį mokytojos sulaukia vaikų, kuriems reikalinga pagalba: negalinčių vaikščioti, rašyti, negalinčių sukaupti dėmesio... Mokytojui tenka greitai ir lanksčiai taikytis prie naujų aplinkybių. Būtų idealu, jei mokytojas konkrečiu atveju greitai gautų patarimų, rekomendacijų, būdų, praktinių pasidalijimų, kaip spręsti iškilusią vieną ar kitą problemą. Tai galėtų būti konsultacinis centras, internetinis forumas ar pan. Tačiau džiugu, kad mokytojos drąsiai priima išūkius, pačios ieško išeičių, stengiasi pasidalyti tarpusavyje.

Ko palinkėtumėte mūsų žurnalo skaitytojams?

Drąsos žengiant pokyčiu keliu.

Kalbėjosi žurnalo redakcinės kolegijos narė Judita Stankutė